

JOK-BLADET

1 - 2017

Järvafältets Ornitologiska Klubb

REDAKTÖRENS SIDA

Då bokslut gjordes för år 2016 visade det sig att JOK äntligen lyckats spränga "500-vallen", vilket innebär att klubben för första gången i historien har över 500 medlemmar.

Intresset för fåglar ökar, vilket förmodligen kommer att märkas lite extra tydligt denna vår på SVT:s stora satsning "Det stora fågeläventyret", en programserie som sändes på bra programtid. Övriga media som radio, tidningar och andra TV-kanaler hakade på SVT-satsningen med att bjuda på ett stort antal inslag, reportage osv på temat fåglar.

Vi i JOK hoppas därför på att få välkomna många nya skådare såväl på fältet som till klubben, där vi fortsätter att arbeta enligt måttet: "Järvafältets Ornitologiska Klubb är en ideell sammanslutning, som främst har till ändamål att främja utforskandet och skyddet av Järvafältets fågelfauna. Klubben kan dock engagera sig även i andra fågel-skyddsfrågor." (Inledningen av klubbens stadgar).

Behovet av att skydda Järvafältets fågelfauna är idag nog minst lika stort som då JOK bildades år 1961, bl a beroende på mängder av exploateringar i "vårt" område som t ex Barkarbystaden.

Hur det förväntade ökade trycket på Barkarbystadens närliggande grönområden, vilket inkluderar ett naturreservat med populära fågellokaler som Säbysjön och 30-meterskärret, kommer att påverka dessa områden utgör ett stort frågetecken.

JOK-bladet 2017-04-01

Redaktör: Olle Bernard,
som ansvarar för text och bild
där annat ej anges.
olle.bernard@gmail.com

Klubbens hemsida:
jokhemsida.se

Klubbens Facebooksida:
Gruppen "Fågelskådare på Järva"

Web-master: Sophie Hellmin
sophie@lilla-bus.com

Layout: Olle Bernard

Tryck: Tennigraf

Distribution: Clas Cronlund

Stort tack .....
till Ulf Svahn för textbidrag samt
till de fotografer som förgyllt bladet
med sina bilder.

JOKs Plusgirokonto
580 132-9

Storstockholms kraftiga tillväxt kräver givetvis en ökad tillgång på elektricitet och Svenska Kraftnät presenterade i början av året ett förslag på nya kraftledningar (nedgrävda) i bl a naturreservaten på norra Järvafältet (se även sida 11).

Under vintern har våra fågelmatningar varit bättre bevakade än kanske någonsin tidigare. Förhoppningen om att få upptäcka en sibirisk järnsparv fanns givetvis, detta med tanke på denna arts höstinvasion i landet. Tyvärr blev det ingen "sibirisk" men i alla fall två "vanliga" järnsparvar. Inte så illa det heller, eftersom övervintrande järnsparvar är sällsynta på Järvafältet.

I början av mars kunde vi dessutom glädja oss åt att en **ny art vitvingad trut** observerades på Järvafältet

När detta antas läsas i inledningen av maj, vet vi om Säbysjön fått behålla sin skrattnåskoloni. Predatortrycket har under de senaste häckningssäsongerna varit hårt på bl a sjöns skrattnåsar, vilket resulterat i en tydlig minskning av antalet häckande nåsar vid Säbysjön.

Däremot behåller, eller t o m ökar, storleken på Råsta-sjöns skrattnåskoloni, vilket sannolikt beror på att denna koloni ligger på en ö, belägen ca tjuo meter från närmaste strand. Detta avstånd är uppenbart tillräckligt stort för att rävar ska avstå från att försöka simma ut och jaga i nåskolonin.

Sydöstra delen av vårt land, vilket inkluderar Järvafältet, har sedan sommaren 2016 erhållit betydligt mindre nederbörd än normalt. Detta har bl a medfört att vattennivån i Säbysjön, trots dämnet i Igelbäcken, inte nått upp till den nivå som eftersträvas varje vår. Tillhörande våtmarker vattenfylls därmed inte som vi är vana vid, vilket kan missgynna de fåglar som häckar och rastar i denna typ av biotop.

Inför varje häckningssäsong är oron numera stor över hur mycket tjuvfisket, från framför allt båtar, ska störa områdets sjöfågelfauna. Fiskgjusarna och storlommarna i Säbysjön och Översjön är välkänt störningskänsliga då båtar närmar sig deras bon.

Lyckad fiskgjusehäckning med 3 ungar vid Säbysjön sommaren 2016.

TEXT/FOTO: OLLE BERNARD, REDAKTÖR

Noteringar från JOKs årsmöte 14/2

För första gången i JOKs 55-åriga historia har antalet medlemmar i vår klubb överstigit 500 st och vid det gångna årsskiftet var vi 505 st.

Vid årsmötet 2017 deltog 59 medlemmar.

Hela **styrelsen omvaldes**.
(Se styrelseruta i högra spalten).

Klubbens ekonomi är fortfarande god, trots att medlemsavgiften inte höjts sedan 1991. Klubben gick emellertid **back med ca 21 000 kr under fjolåret**, vilket främst berodde på ökade kostnader för klubbens fem fågelmatningar samt högre kostnader för JOK-bladet.

Allt fler medlemmar har emellertid valt att få JOK-bladet digitalt (via Internet), vilket givetvis gynnar klubbens ekonomi.

Tack vare att klubben även i år erhållit generösa gåvor av medlemmarna, och inte minst genom de pengar som klubbens flitiga kafégrupp tjänat ihop vid skötseln av serveringen på Naturskolan, Väsby gård, är **klubbens ekonomi under god kontroll**. Klubbens nyöppnade swishkonto gav under vintern 2016-17 ca 3 000 kr till fågelmatning.

Årsmötet beslutade enligt styrelsens förslag att medlemsavgiften i JOK ska vara **50 kr även under år 2018**.

Efter årsmötet presenterade Johan Wallin traditionsenligt en **bildvisning om det gångna JOK-året**, detta med hjälp av bilder tagna av klubbens många fotografer.

Utdrag/rubriker hämtade från JOKs årsberättelse för år 2016.

JOK har sedan över tio år tillbaka informerat om fågellivet på Järvafältet via klubbens hemsida på Internet.

På Internet har JOK numera dessutom en egen facebook sida/ facebookgrupp: "Fågelskådare på Järva".

Medlemmarna erhöll "Fågelrapport för norra Järvafältet år 2015".

Norra Järvafältets aktuella fågel-fauna presenterades på flera anslagstavlor på norra Järvafältet.

Under det gångna året fyllde JOK 55 år, vilket celebberades med en jubileumsfest. Antal festdeltagare var ca 50 st.

Under det gångna året arrangerades 4 st innekvällar med totalt 145 st besökare.

JOK genomförde exkursioner till Öland (2 st) och Södermanland (Nyårsplock) samt en uggletur till Norduppland.

På Järvafältet anordnades söndagsvandringar (8 st) och nattsångarexkursioner (2 st).

JOK deltog som vanligt i "Fågeltornskampen" med 30-40 st deltagare vid Säbysjöns fågeltorn.

Trots mycket trist och dåligt väder anslöt ca 10 personer vid "Fågelskådningens dag" den 15/5,

JOK arrangerade under det gångna året 5 st vinterfågelmatningar.

Vassröjning vid Säbysjöns södra del genomfördes i begränsad omfattning av ett mindre antal medlemmar.

JOK assisterade även i år Järfälla kommuns viltvårdare med kontroll av minkfallor.

Regleringen av Igelbäckens dämme vid 30-meterskärret utfördes av JOK även under 2016.

JOK ansvarade vid 6 tillfällen för serveringen på Naturskolans kafé (Väsby gård), vilket förstärkte klubbkassan med ca 9 400 Kr.

Dessutom hade JOK under det gångna året åtskilliga kontakter med de kommuner som ansvarar för naturvården på Järvafältet.

Klubben lämnade dessutom in remissvar på en del av utbyggnaden vid Barkarbystaden.

Årsmötets viktigaste indigridienser: Många medlemmar, ordförande UIF S och sekreterare Ulf F samt givetvis goda semlor.
Foton: Olle Bernard

JOKs styrelse år 2017:

Ordförande:	Ulf Svahn
V Ordförande/red:	Olle Bernard
Kassör:	Björn Wester
Sekreterare:	Ulf Franzén
Ledamöter:	Clas Cronlund Sophie Hellmin Lena Radler Bengt Sundberg Johan Wallin

Nya medlemmar hälsas varmt välkomna

Katarina Art, Sollentuna
Magnus Benedictsson, Sollentuna
Maj Cronlund, Järfälla
Rebecca Grimelius, Kista
Lars Grundström, Kista
Bengt Hedin, Järfälla
Henrik Johansson, Kungsängen
Anders Kamb, Järfälla
Anders Keyser, Vallentuna
Melker Larsson, Skarpnäck
Rolf Larsson, Järfälla
Lennart Ljungqvist, Kista
Sven-Erik Petersson, Mönsterås
Kristina Thalén, Sollentuna
Siv Åström, Järfälla

Hasse Ivarsson tilldelades JOKs allra första naturskyddsdiplom

JOKs Naturskyddsdiplom

Årsmötet 2016 gav styrelsen i uppdrag att ”ta fram ett förslag till ett naturskyddsdiplom och hur detta ska hanteras samt även fatta beslut om förfarandet.”

Lämpligt är att mottagaren är utsedd i god tid före årsmötet, så att priset kan delas ut i samband med detsamma.

Vidare slog årsmötet fast att: ”Mottagaren av diplommet skall vara person eller organisation, som inom klubbens verksamhetsområde, på ett påtagligt sätt verkat för ett bättre naturskydd.”

Styrelsen har under det gångna året, efter samråd med initiativtagarna Gunnar Bergqvist och Percy Fredriksson, beslutat att följande gäller för klubbens nyinstiftade Naturskyddsdiplom.

- Utmärkelsen ska heta Järvafältets Ornitologiska Klubbs Naturskyddsdiplom
- Mottagaren av diplommet skall vara person eller organisation, som inom klubbens verksamhetsområde, på ett påtagligt sätt verkat för ett bättre naturskydd
- En förslagskommitté bestående av 2 - 3 personer föreslår lämplig kandidat alternativt kandidater till styrelsen
- Styrelsen utser deltagare i förslagskommittén
- Styrelsen fattar beslut om vem eller vilken organisation som ska få diplommet
- Diplommet utdelas de år det finns kandidat som styrelsen anser fyller kravet
- Utmärkelsen erhåller Naturskyddsdiplom samt ett presentkort på naturbokhandeln eller liknande på femhundra kronor
- Utmärkelsen meddelas på årsmötet

JOK hoppas naturligtvis på att klubbens naturvårdsdiplom sporrar Hasse, med vänner i ”Nätverket Rädda Råstasjön”, till ytterligare insatser vid Råstasjön.

Just nu pågår det mycket viktiga arbetet med att skapa ett efterlängtat naturreservat vid sjön. Mer om reservatsarbetet kan läsas på annan plats i detta JOK-blad.

Råstasjöns populära vattenrall.
Foto: Anders Keyser

JOKares bidrag till den ”Svenska fågellistan”

Iberisk gransångare (2002)

Den 19/5 2002 upptäckte **Tommy Löfgren** (en av ”ur-jokarna”) en phylloscopus på Marma skjutfält strax söder om Älvkarleby i norra Uppland, som till en början ansågs vara en lövsångare med avvikande sång. Fågeln stannade kvar på lokalen under flera dagar och allt fler skådare hann lyssna på sångaren med den avvikande sången. Man jämförde sången med flera andra sångares och fann att den mest liknade sången hos en iberisk gransångare.

Så småningom infångades sångaren för bl a mätning och då visade det sig att samtliga mått entydigt stämde med en iberisk gransångares dito. Dessutom samlades material, i form av några stjärtpennor och lite dun, från den aktuella fågeln för DNA-analys. Därmed var landets första iberiska gransångare säkert artbestämd. Totalt har t o m 2016 ca fem iberiska gransångare observerats i Sverige.

Arten häckar närmast i Spanien och Portugal.

Sveriges första iberiska gransångare fångad i Marma för kontrollmätning och artbestämning.

Foto:
Björn Andersson

Gulbrynad sparv (2009)

Vid JOKs matningen söder om Säbysjön, och invid vägen till 30-meterskärrens parkering, upptäckte **Harald Ehrenborg, Kjell Sahlberg tillsammans med JOK-bladets redaktör** den 3/1 2009 en fågel som ingen av oss någonsin hade sett tidigare - en sparv med ett mycket tydligt gult ögonbrynstreck.

Genom studier av de bilder som togs på den aktuella fågeln och fälthandboken ”Fågelguiden” kunde fågeln snabbt artbestämmas till gulbrynad sparv.

Fågeln, som larmades ut med kommentaren säkert bestämd, skapade rekordintresse bland landets skådare. Den gulbrynade sparven stannade kvar vid matningen fram till den 27/2, vilket bidrog till att rejält många skådare, även utländska sådana, hann med att besöka lokalen och kryssa den rara fågeln.

Fyndet på Järvafältet från år 2009 utgör fortfarande det enda av denna art i Sverige.

Den allra första bilden på en gulbrynad sparv i Sverige, tagen vid matningen söder om Säbysjön.
Foto:
Olle Bernard

Bruntrast (2011)

Efter att besökt Hjälstaviken den 6/11 2011 valde **Clas Cronlund** att göra ett stopp på hemresan vid Säbyholms Naturbruksgymnasium utanför Bro. Där upptäckte han en trast sittande i toppen av ett träd, som han upplevde något svårartad. Tyvärr hann Clas inte med några riktigt bra obsar på den aktuella fågeln, innan dagsljuset dog ut.

En vecka senare hade inte Clas glömt sin trastobs, och därför gjorde han, när det åter blev helg, ett nytt besök på lokalen för att försöka återse sin ”skumma” trast.

Och detta lyckades, men däremot tog det lite tid innan artbestämningen blev helt säkerställd

Trasten, som med hjälp av Classes bilder kunde artbestämmas till bruntrast, är landets första.

Bruntrasten, som provianterade flitigt av en rönnbärs-apels bär, stannade kvar på lokalen t o m den 17/11.

Totalt har t o m 2016 tre bruntrastar observerats i landet. Förutom Classes år 2011, två st år 2012.

Arten häckar i Sibirien, öster om Ural till Berings hav.

Sveriges första bruntrast i ”sin” rönnbärsapel i Säbyholm.

Foto:
Clas Cronlund

Dvärgsävparv (2016)

Under hösten 2016 invaderades vårt land av ett onormalt stort antal gäster från öster och att man skulle upptäcka några av dessa på ön Horsten (Uppland), som ligger som en utpost mot öster, var inte helt oväntat.

Den 13/10 fanns ett mindre antal skådare på ön, däribland **Anders Eriksson** från JOK. Anders uppfattade då ett lockläte som han inte kunde artbestämma.

Övriga öbesökare tillkallades för att man tillsammans skulle försöka ha koll på den mycket rörliga fågeln.

Flera lock hördes och så småningom blev obsarna av den spännande fågeln också bättre. När den till slut visat upp sig mycket bra, genom att lugnt och tämligen öppet födosöka i fröställningar, kunde de närvarande konstatera att det var landets första dvärgsävparv som Anders hade upptäckt på Horsten.

Arten häckar i centrala och östra Asien.

Sveriges första dvärgsävparv rastande på Horsten.
Foto:
Anders Eriksson

Igelbäckens kulturresevat

Järvafältets grönområden är idag till stor del skyddade genom att de är belägna i naturreservat.

Vi förväntar oss dessutom att nya naturreservat så snart som möjligt skapas vid Igelbäcken på dess sträckning över f d Barkarby flygfält samt vid Råstasjön och möjligen också vid Lötsjön.

På Järvafältet finns från år 2006 dessutom Igelbäckens kulturresevat, vilket skapats av Stockholms stad och utgör ett av Sveriges ca 40 kulturresevat.

Kulturresevat är beläget i Igelbäckens dalgång mellan Kymlingelänken i söder och Akallavägen samt gränsen mot Järfälla kommun i norr.

Igelbäcken, som utgör en pulsåder genom det gamla odlingslandskapet där Järvakilen ingår, länkar samman grönområden i Sollentuna, Järfälla, Stockholm, Sundbyberg och Solna.

Syftet med Igelbäckens kulturresevat är att Stockholms stad vill bevara och utveckla områdets odlingslandskap, vilket har anor från bronsåldern. Kulturresevatet har till uppgift att bevara områdets kultur- och naturvärden, vilka bedöms hänga ihop. Länsstyrelsen förvaltar Igelbäckens kulturresevat och därmed ansvarar denna myndighet för vård och skötsel av värdena i resevatet.

Dessa omfattar resevatets byggnader, anläggningar, lämningar samt de värden som består av verksamheter, kunskaper, traditioner och natur.

Tyvärr verkar ett kulturresevat inte erbjuda lika starkt naturskydd som ett naturreservat mot t ex exploatering, något som kan skapa oro för Igelbäckens kulturresevats framtid.

Eftersom Igelbäckens kulturresevat är inklämt mellan stadsdelar som Kista, Husby, Akalla, Rinkeby, Tensta, Hjulsta och den nya Barkarbystaden är trycket hårt på resevatet för att få nyttja detta till diverse ändamål.

Vår i kulturresevatet. Foto: Per Lundkvist

Igelbäckens kulturresevat erbjuder, trots sitt stadsnära läge, fortfarande höga naturvärden.

I kulturresevatets del av **Igelbäcken** finns fisken grönling, en rödlistad art som starkt bidragit till att Igelbäcken skyddats.

I bäcken ses ibland rastande änder och givetvis också många andra arter som är knutna till vatten.

Rastande salskrake i Igelbäcken (Ärvinge träsk) januari 2011. Foto: Olle Bernard

Vid bäcken, nära Kymlingeleden, skapades för ett tiotal år sedan **Skogvaktarkärret** och här har bl a rörhönor häckat. Även smådopping har visat intresse för detta kärr.

Skogvaktarkärret i vinterdräkt. Foto: Per Lundkvist

Höst i kulturresevatet. Foto: Per Lundkvist

Granholmstippens topp utgör en lämplig utsiktspunkt för t ex sträckskådning. I tippens närområde finns ett större antal ädellövträd med bl a flera gamla ekar. I detta område observerades sommargylling för bara några år sedan.

Vid **Hästa gård** finns fortfarande åkrar där relativt många sånglärkor väljer att häcka. Synnerligen värdefullt eftersom den numera rödlistade arten förlorat mycket häckningsyta i samband med exploatering av Barkarby flygfält.

Vid årsskiftet 2016-17 sades arrendatorn vid Hästa gård upp. Framtiden för Hästa gård ser därmed en aning oviss ut, men vi får väl hoppas på att någon form av jordbruk fortsätter att bedrivas vid gården.

I Hästas närområde häckade tornfalkar för några få år sedan och vid **Hästa groddam** rastar ibland vadare.

Nära **Husby gård** observerades hösten 2016 något för Järvafältet så sällsynt som en tajgasångare.

Sträckskådning från Granholmstippens topp.
Foto: Per Lundkvist

Oro för Igelbäckens kulturresevat framtid

Den mycket omfattande befolkningsökningen i Stockholmsområdet påverkar i princip hela huvudstaden. Områdets marktytor blir allt mer attraktiva för alla former av bebyggelse och några politiska partiers intresse för att exploatera grönområden blir allt tydligare.

Våren 2013 önskade t o m ett politiskt parti att upphäva Igelbäckens kulturresevat.

Stora delar av Järvafältets ytor är i dag skyddade som naturresevat, vilket givetvis är mycket värdefullt för de som önskar bevara områdets naturvärden.

Under hösten 2016 presenterades följande förslag och beslut, som **samtliga påverkar Igelbäckens kulturresevat och i synnerhet dess naturvärden**.

1. Sedan något år tillbaka är arbetet igång med bygget av **"Förbifart Stockholm"**, ett bygge som till delar är beläget i det aktuella kulturresevatet.

Förbifarten kommer, trots att den till viss del är placerad under mark, ändå belasta Järvafältet.

2. Under hösten 2016 har planerna för en stor **begravningsplats** vid Granholmsstippen kommit allt längre. Tidpunkt för byggstart dock ännu inte presenterad. Granholmsstippen skapades under åren 1960-70 genom att fylla igen Hästa träsk med stora mängder schaktmassor från bl a bygget av bostadsområdet Tensta. Hästa träsk utgjorde en gång i tiden, en för dåtidens JOKare populär fågellokal.

3. I kulturresevatet beslutade man redan vid årets inledning att bygga en större **utomhusbadanläggning** med flera bassänger mellan Rinkeby och Kista. Planer på denna badanläggning har funnits under flera decennier och nu verkställs således dessa. Invigningen av det nya badet är planerad till år 2019.

4. Hjulsta trafikplats förväntas enligt uppgift bli en av Europas större trafikplatser. Vid denna finns gamla planer, som inte verkar helt begravda, att bygga en

ny stadsdel benämnd **"Stockholmsporten"**. Planer för denna "infart/port" till Stockholm har funnits under ett större antal år.

Om ovan redovisade byggnationer, med tillhörande vägar o s v, genomförs blir det inte särskilt mycket kvar av Igelbäckens kulturresevat eller den s k Järvakilen. Åtminstone inte av naturen, som riskerar att bli områdets stora förlorare.

Denna artikel om Igelbäckens kulturresevat upplevs kanske som väl negativ. I synnerhet eftersom det finns många som uppskattar området, däribland tidningen "Mitt i Kista".

I denna kunde man i februari läsa följande trevliga notis om kulturresevatet under rubriken:

"Ett mecka för fågelskådare.

Järvafältet är ett verkligt mecka för fågelskådare.

En av **Sveriges mest aktiva fågelföreningar,**

Järvafältets Ornitologiska, vintermatar fåglar

och rapporterar om de senast sedda fåglarna på fältet.

Duvhök, sparvhök, tornfalk, kattuggla, hornuggla är

några av arterna som kan skådas på fältet. Det är inte

ovanligt att havsörn flyger över fältet.

Tips: Skogvaktarkärret, även kallat Kistakärret.

En damm för fågelliv."

Kulturresevatet i vinterskrud. Foto: Per Lundkvist

Fågelrapporten 2016

I årets första utskick ingår "Fågelrapporten för norra Järvafältet år 2016", vilken dessutom utgör JOK-blad nr 2 år 2017.

Det gångna året var trevligt artrikt på Järvafältet och totalt observerades 193 arter på fältets norra del, vilket utgör ett av de allra högsta årsantalen som noterats för området.

Överträffas endast av resultatet för år 2012, då 199 arter observerades på fältets norra del.

På hela Järvafältet, d v s båda södra och norra delen, upptäcktes under det gångna året 197 arter.

En ny art för Järvafältet upptäcktes under år 2016 och detta var en mindre sumphöna vid Ravalen.

År 2016 blev ett riktigt **bra rovfågelår**. Både brun kärrhök och fiskgjuse genomförde lyckade häckningar på norra Järvafältet. Två för vardera paret. Totalt observerades 18 olika rovfågelarter på norra delen av Järvafältet, vilket bör vara ett årsrekord för området. Bland rovfågelnarna fanns så rara arter som mindre skrikörn, röd glada (3 st), stäpphök (2 st) och aftonfalk.

Lyckade häckningar konstaterades för bl a svarthakedopping, (den första på Järvafältets norra del sedan 2005) samt för storlom och rördrom. Brunand häckade med fler par (4-5 st) i Ravalen än kanske någonsin tidigare.

Svarthakedopping med unge i Järfälla kyrkdamm.
Foto: Olle Bernard

Bland rariteter på norra Järvafältet år 2016 fanns vit stork, ägretthäger, kornknarr, hökuggla, berglärka, tallbit, bändelkorsnäbb och videsparv.

Under våren och sommaren fanns en långstannande gråhakedopping i Ravalen. Mycket spännande och skulle t o m kunna utgöra inledningen på häckning av en art som hittills aldrig häckat på Järvafältet.

Rördrom häckade för tredje året i rad vid södra delen av Säbysjön.

Foton: Olle Bernard

På den negativa sidan finns bl a följande:

Ett tranpar häckade vid Väsby sjöäng, vilket givetvis var mycket positivt, men parets unge lyckades tyvärr aldrig bli flygg.

Inte heller i år upptäcktes några häckande tornfalkar eller gulärlor på Järvafältet och antalet rastande vadare i området upplevs som ha minskat i antal.

Vid Säbysjön minskar antalet häckande skratmåsar p g a hårt predatortryck. Däremot går det bra för skratmåskolonin vid Råstasjön.

Totalt norra Järvafältet: 193 arter
Totalt södra Järvafältet: 154 arter
Totalt hela Järvafältet: 197 arter

Arter som observerades på den södra delen av Järvafältet år 2016, men inte på den norra var: **prutgås, kungsfiskare, trastsångare och tajgasångare**. Den senast uppräknade arten vid Husby gård, övriga tre vid Råstasjön.

CHAMPIONS
JÄRVAFÄLTET
ÅR 2016

Norra Järvafältet: **Tommy Carlsson** med 173 arter

Södra Järvafältet: **Hasse Ivarsson** med 140 arter.

Vitvingad trut – ny art på Järvafältet

Under jan-feb observerades en vitvingad trut (ålder 3K) på flera platser i Stockholmsområdet. Eftersom arten är mycket sällsynt i vår del av landet fanns givetvis en liten förhoppning om att den också skulle ses vid Järvafältet.

Vitvingad trut rastande vid Edsviken. Foton: Olle Bernard

Chansen blev kraftigt större när den arktiska truten upptäcktes rasta vid Edsviken den 2/3, en lokal som inte ligger så särskilt långt från Järvafältet.

Den vitvingade truten observerades vid Edsviken den 2-16/3. Vid flera tillfällen sågs den rara truten även från Järvafältet och då flygande från Knista hammar och 30-meterskärret (norra Järvafältet) samt från Kistahöjden (södra Järvafältet). Vitvingad trut, som är en arktisk art häckande på Grönland och i norra Canada, är en sällsynt vintergäst i nordvästra Europa. T o m år 2016 har ca 150 st vitvingade trutar observerats i Sverige.

”Svarta” fåglar lyste upp i vintermörkret

Under vintern är det som alltid lite svårare att skåda fågel, mest för att antalet fåglar inte är så stort hos oss under denna period.

På södra delen av Järvafältet utgör Råstasjön sedan flera år tillbaka en av Upplands bästa vinterlokaler. Här finns vakar som lockar till sig flera arter änder och gäss, dessutom utfordras skådarvänliga gråhäger vid sjön. Allra populärast är dock sjöns övervintrande vattenrall, landets mest fotograferade, som dessutom med lite tur och medtagen leverpastej kan ses äta ur hand.

På norra delen av Järvafältet lyste två ”svarta” fåglar, båda mycket sällsynta vintergäster i vårt område, upp i vintermörkret.

Den 10-13/11 uppehöll sig en vackert utfärgad hanne **svart rödstjärt** vid Bögs gård, där den jagade insekter vid solbelysta husväggar och takutsprång. Detta utgör det tredje novemberfyndet av arten på Järvafältet. Övriga novemberfynd gjordes vid Väsby gård 1995 och vid Övre Kymlinge 2002. Inga Järvafynd av arten finns rapporterade i ”Artportalen” under vintermånaderna jan-feb och dec.

Svart rödstjärt vid Bögs gård. Foto Nils Eng

Under perioden 28/12 2016-3/1 2017 lyste åter en svart fågel upp i vintermörkret. Denna gång var det en **råka** som tycktes trivas bra tillsammans med många andra kråkfåglar vid Barkarbystaden. Sannolikt sågs samma råka nära Hästa gård den 30/1.

Artportalen redovisar endast två tidigare vinterobservationer av råkor på Järvafältet (2008 och 2012).

Råka vid Barkarbystaden. Foto Lars-Erik Sarasniemi

Naturvård — utförd och planerad

Solna kommun

Råstasjöns förväntade naturreservat

Råstasjön är räddad, vilket givetvis är mycket positivt, men kampen fortsätter och nu med målsättningen att Solna kommun ska skapa ett naturreservat vid sjön. Hösten 2016 redovisade kommunen ett förslag på ett naturreservat, men "Nätverket Rädda Råstasjön" anser att den föreslagna reservatsytan vid sjön är för liten. Solna kommuns förslag följer gränsen för sjöns lagstadgade strandskydd, utan att ta hänsyn till naturområdet som helhet.

"Nätverket Rädda Råstasjön" har dessutom reagerat på att kommunen inte avsatt pengar för framtida restaurering och underhåll av det nya reservatet.

I början av februari framkom att byggföretaget PEAB AB ansökt om ett tillfälligt bygglov för att få sätta upp bl a byggbodas invid kommunens föreslagna reservatsgräns. Dock innanför den reservatsgräns som nätverket önskar, således inne i det nya reservatet.

Det tillfälliga bygglovet ska enligt PEABs önskemål gälla i två-tre år.

Tillfälliga bygglov har tyvärr en tendens att förlängas, ibland t o m som det tycks på obestämd tid. Därför kan det inte uteslutas att detta bygglov kan påverka beslutet om det nya naturreservatets gränser.

Enligt kommunens förslag, som enligt nätverket omfattar en för liten reservatsyta, finns inget utrymme för buffertzoner, med utrymme för träd och övrig växtlighet.

Sådana zoner kan erbjuda ett viktigt skydd för det lätt sårbara eko-systemet vid Råstasjön. Utan dessa hotas områdets biologiska mångfald.

En inte helt oväsentlig följdfråga är vad Solna kommun planerar att använda den yta som skiljer de båda förslagen åt. Blir det ny bebyggelse som i så fall kan uppföras mycket nära Råstasjön och dess strandskydd.

Vassröjning vid Råstasjön

I början av februari avlägsnade Solna kommun vass, för att skapa lämpliga boytor, på de öar som Råstasjöns skrattmåskoloni brukar häcka på.

Fågelmatning vid Råstasjön

Även denna vinter matade Solna kommun fåglar som t ex gråhäger vid Råstasjön.

En av de ca 80 övervintrande gråhägerarna vid Råstasjön.
Foto: Anders Keyser

Järfälla kommun

Vass- och slyröjning vid Säbysjön

Under månaden mars utförde av Järfälla kommun anlita d entreprenör sly- och vassröjning på öarna utanför Säby strandäng. I det mycket väl utförda arbetet ingick även röjning av ön utanför Jägarkullen samt en solitär och av måsarna populär ö mellan Säby gårds kanal och Jägarkullen.

Dessutom vassröjdes på fastlandssidan av strandängens sk blå bärd.

Målsättningen med röjningen är att skapa bra häckningsförutsättningar åt främst sjöns skrattmåsar samt dessutom goda möjligheter för fågelskådning.

Vårdagjämningen firades med vassröjning i snöbyar.

Foto: Olle Bernard

Kanaler vid Säby strandäng

I slutet av mars avlägsnades de övergångar/broar som tyvärr bildats i kanalerna vid Säby strandäng.

Dessutom breddades vissa kanaler och då i synnerhet Säby gårds kanal.

Målsättningen är att försvåra för fyrfotade rovdjur som t ex rävar att ta sig ut till skrattmåsarernas häckningsöar.

Restaurerad Säby gårds kanal, som förhoppningsvis har breddats med ytterligare någon meter sedan denna bild togs.

Foto: Olle Bernard

Slyröjning vid Rocksta

För att förbättra utsikten utöver norra Säbysjön från Rocksta (Friluftsförbundet's kafé) har slyröjning utförts.

Fågelrestaurang vid 30-meters

Även denna vår ska viltåkern vid 30-meterskärrets parkering iordningställas (jordbrukas) med målsättningen att det inför nästa vinter ska växa mängder med för småfåglarna näringsrika fröväxter här.

Igelbäckens nya naturreservat

Arbetet med att bilda Igelbäckens naturreservat pågår och detta för den sträcka av bäcken som hittills varit oskyddad, eftersom den legat inne på flygfältsområdet. JOKs förhoppning är att en ny våtmark dessutom anläggs vid Igelbäcken alldeles norr om Norrviksvägen. Målsättningen är att det nya naturreservatet invigs senast år 2018.

Naturvård — utförd och planerad

Sollentuna kommun

Gallring

I början av januari gallrade Sollentuna kommun i skogsbrynet från vägkorsningen nära Djupan och norrut fram till diket från Älgkärret.

I detta område finns någorlunda sammanhängande stråk av ekar och grova aspar. Här avlägsnades uppväxande granar och tätare partier av aspar, vilka börjat växa upp bland de äldre lövträden.

Syftet med gallringen är att ge plats för en större variation i ålder och trädslagssammansättning av främst olika lövträd.

Sollentuna kommun vill också gynna det buskskikt som ger skydd för häckande fåglar.

Döda träd lämnades kvar och dessutom transporterades döda ekstammar, som fällts på annan plats, till det aktuella området.

Även utefter vägen mellan Väsby och Fäboda har mindre gallring utförts.

Gångväg vid Ravalen

Under vintern utfördes arbeten för att förbättra gångvägen runt Ravalen och då främst de ofta rejält blöta passagerna på södra sidan av sjön. För att förbättra framkomligheten har bl a nya spänger byggts.

Toppröjningar

För att förbättra utsikten för bl a fågelskådare från Fornborgsbergets och Älgkärrstippens topp planeras röjning.

Ny kraftledning i naturreservatet?

Storstockholms kraftiga tillväxt kräver givetvis en ökad tillgång på elektricitet och Svenska Kraftnät presenterade i början av detta år ett förslag på nya kraftledningar (nedgrävda) i bl a naturreservaten på norra Järvafältet.

Föreslagna sträckor i reservaten är bl a mellan Översjön och Säbysjön, öster om Säbysjön samt i Hansta. Även om ledningen grävs ner kommer detta att påverka naturreservaten. Framför allt under byggtiden.

Aktuella kommuner och Länsstyrelsen bör givetvis ha synpunkter på dessa ingrepp i reservaten. De föreslagna ledningssträckorna passerar bl a genom ett f d militärt övningsområde, vilket kan försvåra och fördyra arbetets genomförande.

Planerat färdigställande av den nya kraftledningen är ca år 2025.

JOKs remiss - nya kraftledningar

JOK lämnade i april in en remiss angående Svenska Kraftnäts förslag på en ny kraftlednings placering i Järvafältets naturreservat.

I JOKs remiss framgår att vi motsätter oss alla alternativa förslag på nya kraftledningar i reservatet, såväl luftburna som nedgrävda.

JOK

Vassröjning södra Säbysjön

För att om möjligt bidra till att försöka behålla häckande skrattnåsar vid Säbysjön, vassröjde tolv JOKare den 17/1 lämpliga häckningsöar utanför Säbysjöns fågeltorn och i sjöns sydligaste del.

De skrattnåsar som häckade på just dessa öar lyckades sommaren 2016 mycket bra med häckningen, eftersom inga rävar tog sig dit.

Fågelmatning

Se sida 12.

Minkfällor

Även denna vinter assisterade JOK Järfälla kommuns vilvårdare med bevakning av utsatta minkfällor. Dock har hittills (t o m mars) ingen mink fångats.

Reglering av dämnet

JOK fortsätter att ansvara för regleringen av dämnet i Igelbäcken.

Tyvär har vi under denna vår inte nått upp till önskad vattennivå vid dämnet och därmed inte heller i Säbysjön med tillhörande våtmarker. Orsaken till detta är att vår del av landet erhållit mindre nederbörd än normalt och detta ända från sommaren 2016.

Ekorre knyckte talgbollar

Under den gångna vintern noterades helt plötsligt att talgbollarna vid den sk Fäbodamatningen fick en betydligt snabbare åtgång än någonsin tidigare. Bollarna bara försvann, men vart tog dessa vägen?

Gåtan löstes när Bo Hallman kontrollerade områdets spurvuggleholkar och då hittade en talgboll i en av dessa.

När han dessutom hittade här av ekorre i holkens ingångshål var gåtan löst.

Den talgbollssugna ekornen hade lyckats plocka upp talgbollar ur ett vertikalt rör av nät vid matningen genom att klättra med huvud neråt i röret för att sedan backa upp med talgbollen.

Totalt plockade ekornen till sig 30-50 st talgbollar med diameter ca 5 cm, ungefär lika stort som ingången till en spurvuggleholk (se bild). Eftersom avståndet mellan matningen och spurvuggleholken var 50-100 m fick ekornen så att säga verkligen jobba för maten.

Sparvuggleholk med talgboll.

Foto: Bo Hallman

Talgbollstjuven?

Foto: Olle Bernard

Tack för bidrag till JOKs fågelmatningar

Även under den gångna vintern anordnade klubben fem fågelmatningar på norra delen av Järvafältet. Dessa fanns liksom tidigare söder om Säbysjön, norr om Säby gård, väster om Fäboda, nära Mulltorp samt norr om Ravalen, den sist uppräknade i samarbete med Sollentuna kommun.

Förutom dessa JOK-matningar fanns ett stort antal vinterfågelmatningar på Järvafältet, som underhållits av främst många fågelintresserade, bland dessa givetvis flera JOKare. Sådana "spontanmatningar" kunde beskådas vid bl a Råstasjön, Skogvaktarkärret, Kymlinge (Kista), Väsby gård, Väsby båtsmanstorp och Säby gårds kolonilottsområde.

Ett stort tack till de som ansvarat för JOKs matningar liksom till alla som stöttat dessa matningar. Tacket gäller givetvis också till alla som bidragit till Järvafältets s k spontana matningar, ett tack som omfattar såväl fågelmat samt fågelmatspengar.

Klubbens kostnad för matningarna har ökat främst för att fågelmaten blivit dyrare. Trots detta har vi sedan 1991 lyckats hålla medlemsavgiften på en relativt låg nivå. Något som klarats av genom bl a ideellt arbete vid Naturskolans kafé samt generösa bidrag från många medlemmar.

Förhoppningsvis består generositeten, precis som storleken på JOKs medlemsavgift, bara 50 kr, ytterligare år.

JOKs Plusgironummer: 580 132-9.

Under denna vinter har fågelmatningspengar dessutom swishats till klubben.

JOKs swishnummer: 070-540 20 30 (kontot tillhör JOKs kassör Björn Wester).

Följande medlemmar har haft huvudansvaret för JOKs matningar:

Söder om Säbysjön och norr om Säby gård:

Tommy Carlsson, Hans Karlsson, Anders Lindberg och Olle Bernard.

Norr om Ravalen: "Matte" Weiland och Rikard Dahlén.

Fäboda och Mulltorp:

Bo Hallman och Björn Wester.

Stenknäck. Foto: Björn Jansson

Stjärtmesar. Foto: Björn Jansson

Steglits. Foto: Jan Molander

Tofsmes. Foto: Krisztian Budavari

Talltita. Foto: Lars-Erik Sarasniemi

*En kvintett
gäster vid
våra fågel-
matningar*

Järvafältsrariteter 15 november – 31 mars

Fjällgås

Den 13/3 sträckte en fjällgås mot nordost över 30-meterskärret.

Fjällgås flygande under en grågås, detta över 30-meterskärret. Foto: Olle Bernard

Spetsbergsgås, bläsgås

Den 15/3 sträckte en spetsbergsgås med 10 st sädgäss över 30-meterskärret och den 21/3 sträckte ytterligare 2 st spetsbergsgäss över samma lokal.

Enstaka fynd av sträckande bläsgäss gjordes under mars vid Granholmstippen och 30-meterskärret.

Kungsrör

Den 19/2 sträckte en kungsrör snabbt mot nordost över 30-meterskärret.

Vitvingad trut

En vitvingad trut observerades relativt ofta vid Edsviken under perioden 2-16/3, och den rara fågeln sågs också från både södra och norra Järvafältet. Vitvingad trut har aldrig tidigare observerats på Järvafältet.

Mer om detta spännande fynd kan läsas på annan plats i detta JOK-blad.

Berglärka

En sträckande berglärka observerades vid 30-meterskärret den 28/11.

Detta utgör fjärde fyndet av arten på Järvafältet under 2000-talet, samtliga fyra har gällt sträckande individer. Rastande berglärkor har endast observerats vid följande två tillfällen på Järvafältet:

1967.10.14-15: 2 ex. rastade vid 30-meterskärret.
1999.10.09-16: 1 ex. rastade på Älgkärrstippen.

Enligt "Artportalen" har t o m år 2016

följande antal fågelarter observerats på norra respektive södra Järvafältet:

Norra Järvafältet 264* arter

Södra Järvafältet 228**/** arter

* snösiska inräknad, men inte den vitvingade truten (ny art för både norra och södra Järvafältet år 2017).

**Artportalens redovisade antal arter för södra Järvafältet innehåller två arter (svart-halsad trast och gulbrynad sparv) som sannolikt aldrig observerats i detta område.

Järnsparvar

Arten är sällsynt övervintrare på Järvafältet, men i år valde två järnsparvar att övervintra i vårt område.

Vinterns första järnsparv upptäcktes vid Säby gårds kolonilottsmatning, där den uppehöll sig den 10-17/1. Sannolikt samma individ observerades vid matningen norr om Säby gård den 23-25/2.

Vinterns andra järnsparv upptäcktes vid Väsby gårds matning den 25/1, stannade kvar där t o m den 3/3.

Under 2000-talet konstaterades 4-5 st järnsparvar övervintra på Järvafältet.

Järnsparv vid Säby gård. Foto: Nils Eng

Skäggmisar

Den 25/3 sågs 6 st skäggmisar tillfälligt rasta vid Säbysjöns fågeltorn.

Råka

Under några få dagar vid årsskiftet uppehöll sig en råka vid Barkarbystaden.

Arten är mycket sällan observerad på Järvafältet under vintermånaderna.

Snösiska – fågeln som försvann i våra krysslister.

I början av år 2017 beslutade SOF efter bl a DNA-studier att snösiska är en ras av gråsiska. DNA-prov för gråsiska (*Carduelis flammea*) och snösiska (*Carduelis hornemanni*) överensstämmer så väl med varandra att dessa fåglar bedöms vara samma art. Snösiska liksom brunsiska finns naturligtvis fortfarande kvar som raser av gråsiska.

Snösiska på Barkarby flygfält.

Foto:
Olle Bernard 2012.

JOK-doppingen, som klisterdekal, kan köpas av Karin Callmer, Olle Bernard, Roland Jarvad och Mats Weiland.
Pris: 20 kr/st.

Exkursioner vinter/vår 2017

Nyårsplocket 2017

10 förväntansfulla skådare slog upp ögonen och tittade ut den 7 januari och såg framför sig salskrake, viggflockar med tusentals fåglar och inslag av bergand. Efter en kontroll ut genom fönstret kunde vi konstatera att ett snöväder hade givit oss flera decimeter snö och mer var på väg. En kontroll med SMHI visade på en klass 1 varning för Södermanland och en allmän uppmaning om att inte ge sig ut på vägarna. Efter en kontrolltitt på Trafikverkets väggkameror, kunde man bara konstatera att det inte ens var plogat på de stora vägarna.

Beslutet blev därför att ställa in Nyårsplocket. Trist, men mot bakgrund av att denna exkursion alltid hålls under bistraste vintern, är det närmast anmärkningsvärt att vi inte tvingats ställa in vid fler tillfällen. Vi får göra en parafra på Ulf Svahn och säga att en inställd exkursion är också en exkursion. Bättre lycka nästa år!

Ulf Svahn

Ugglespaning i Uppland

Torsdagen den 16 mars var den dagen som enligt långmedel- och korttidsprognosen såg ut att bli den bästa dagen för den notorsikt svåra grenen ugglespaning.

Ondagen skulle bjuda på relativt hård vind och kanske också lite regn.

Torsdagen skulle vara molnfri och 2 sekundmeter.

SMHI ligger inte bra till just nu och det är väl tur att regeringen har tagit bort målet om träffsäkerhet på prognoserna. Torsdagen blev blåsig och det kom dessutom lite regn från en helt molnig himmel.

Inte de bästa förutsättningar för de 16 personer som anmält sig till årets spaning.

Efter ett sent avhopp p g a arbete var vi till slut 13 personer som kom iväg. Såväl slaguggla som pärluggla hade varit ganska stabila på tre olika ställen längs Knyppplanvägen och därför ställdes kosan dit.

Väl på plats kunde vi ganska snabbt konstatera att det inte var bra förutsättningar för ugglespaning. De blåste friskt med byig vind, som inte gav med sig, utan faktiskt verkade öka under kvällen.

Efter matrasten togs beslut om att avbryta lite i för tid och de flesta gav sig hemåt medan några entusiaster drog vidare.

Maten intogs vid ett av de ställen där flest uggleobservationer gjorts och när väl resan hemåt påbörjats gick det bara ett par hundra meter innan en slaguggla slog efter ett byte på vägen mitt framför oss. De flesta hann se en skymt av fågeln, då den satt några sekunder och tittade på oss innan den flög vidare.

Vi stannade och lyssnade men hörde ingenting.

Inte helt förgäves alltså, men ändå inte någon av de bättre ugglekvällarna.

Ulf Svahn

Resterande våraaktiviteter, även presenterade i JOK-blad 4-2016

Fågeltornskampen - 6 maj

Förste man/kvinna på plats i Säbysjöns fågeltorn får äran att börja räknandet, vilket pågår till kl. 13:00. PS: Du glömmer väl inte att ta med fika.

Smådopping vid Säbysjöns fågeltorn.

Foto: Olle Bernard

Fågelskådningens dag - 14 maj

Traditionsenligt anordnar JOK i samarbete med Sollentuna kommun en ca 2 timmar lång fågelvandring vid "Fågelskådningens dag".

Chefsguide och samordnare är Rikard Dahlén.

Samling sker vid Bögs gårds parkering kl 08:00.

Nattsångarvandring kring Säbysjön - tisdagar i maj

(2/5, 9/5*, 16/5, 23/5 och 30/5)

Exkursionsledare Ulf Svahn

Det behövs ingen föransökan, men det går bra att anmäla sig till mig på ulf.svahn@gmail.com och får därmed informationen via mejl.

Vi träffas tisdagar i maj klockan 18:30 på den parkering vid Säby gård, som ligger närmast Jakobsberg och utgår gående därifrån.

Om de finns någon intressant fågel på annat ställe åker vi dit i egna bilar.

*Vandringen den 9/5 leds av Johan Wallin, och vid denna ansluter även medlemmar från Lidingö Ornitologiska Förening.

Vill du ha JOK-bladet i datorn?

Erbjudandet att få JOK-bladet till sin dator, istället för som traditionell pappersupplaga via posten, är fortfarande aktuellt.

Frågan har aktualiserats p g a de kostnader som vi har för tryck och porto av JOK-bladet, men även utifrån ett miljöskäl.

Eftersom posten dessutom fördubblat kostnaderna för portot i år, blir det ännu mer värdefullt för klubbens ekonomi om fler väljer att få JOK-bladet i datorn.

Om du önskar JOK-bladet i datorn, så anmäler du dig via hemsidan "kontakt" längst ned på förstasidan och välj Clas Cronlund som mottagare.

Program sommar - höst 2017

JÄRVA-AKTIVITETER

Fågelvandringar på norra Järva hösten 2017

27 augusti

24 september

29 oktober

26 november

Duvhök

JOK fortsätter att i samarbete med SNF Sollentuna anordna söndagsvandringar och som vanligt med Bengt Sundberg som ledare.

Vandringarna genomförs i ett lugnt tempo så att alla fåglar kan upptäckas.

Dessa vandringar utgör därför en mycket lämplig start för alla med ett nyvaknat intresse för fåglar.

Samling vid Naturskolan, Väsby gård kl 09:00.

EXKURSION UTANFÖR JÄRVA

18-22/10 (tidig onsdag eftermiddag - söndag kväll) – Öland

Missa inte den traditionella Ölandsturen med JOK i höst! Den går av stapeln den 18-22 oktober då rariteter från alla vädersträck ramlar in och sjöfåglarna förmörkar himlen vid Sebybadet.

På kvällarna avnjuts goda middagar.

Kostnaden för allt detta är ca 1800 kr inkl. middagarna.

Du anmäler dig till exkursionsledaren Stig Holmstedt (stig.holmstedt@gmail.com) senast torsdagen den 28 september. Ange då ditt mobilnummer och om du kan ställa upp med bil! Deltagarantalet är begränsat till sju personer så hör av dig snarast!

Anmälningsavgiften, 600 kr, skall vara inbetald på JOKs plusgirokonto 58 01 32 – 9 senast en vecka efter anmälan.

JOK:s innekvällar hösten 2017

3 oktober (tisdag) - Tema Australien

En av våra egna fina fotografer är **Krisztian Budavari**.

Hösten 2015 jobbade han under sju veckor i Adelaide, södra Australien.

Kamerautrustningen var med och arbetet medgav faktiskt en hel del besök ute i den omgivande naturen.

Förutom natur- och fågelbilder kommer Krisztian också bjuda på nyttig information till den som är intresserad av att besöka södra Australien.

7 november (tisdag) - Tema Gotland

Nackabaserade naturfotografen och fågelskådaren **Niclas Ahlberg** har ett speciellt förhållande till Gotland.

Den här kvällen skall han i ord och bild övertyga oss varför nästa Ölandsresa ska omdirigeras till Gotland.

Innekvällarna äger rum på Naturskolan vid Väsby gård (norra Järvafältet) med början kl 19:00.

Parkering vid Bögs gård, därefter en kilometers uppfriskande promenad.

Klubben bjuder på fika med dopp efter föredragen/bildvisningarna!

DU HAR VÄL BETALT DIN MEDLEMSAVGIFT

Om du inte redan har betalat in din medlemsavgift till JOK för år 2017, utgör detta ditt sista utskick från klubben.

Vi hoppas givetvis på att du vill fortsätta att vara medlem och därför väljer att snarast möjligt sätta in 50 kr på JOKs plusgirokonto 580 132-9.

Det ryktas att...

Annika t v och Matte t h i basduell. Foton: Facebookvänner.

Håller man på att bygga ett nytt fågeltorn i Barkarbystaden? Ser ut som början på ett luftslott. Foto: Thomas Molander.

JOKarnas nya favoritmusikinstrument är ”ståbas” och i kommande klubbmästerskap förväntas en stenhård basduell mellan **Annika Källman** och **”Matte” Weiland**.

Just nu verkar ”Matte” ligga närmast segern, tack vare att han lyckats engagera den populära vokalissan Moa. Se bilder ovan från den stora basduellen.

när det i vintras var som fattigast på fåglar på Järva satsade några JOKare på att börja kryssa lavar.

Intresset ökade och det ryktas om att en **lavagrupp** bildades.

Nu planerar gruppen att göra en exkursion till Island ett välkänt lavarikt område.

Tyvärr finns det inga lavskrikor där, utan man får nöja sig med njuta av vackra strömänder.

PS: JOKs lavagrupp forskar dessutom på att, liksom för fåglar, kunna arta lavar på lätet. Man försöker övertyga oss att om man lägger örat mot lavarna kan man höra att dessa uppvisar olika läten. Ett häpnande forskningsresultat som förhoppningsvis inom kort redovisas med en ljudinspelning.

Gigi Sahlstrand har, enligt inlägg i Facebook, upptäckt att det övervintrar ett stort antal gamla rock-sångare med sina ”slitna överrockar och pinniga ben” vid Råstasjön.

Det ryktas t o m att en av de ”pinniga” uppvisat klara likheter med Mick Jagger.

Förutom alla dessa rocksångare, sågs även denna vinter ett imponerande stort antal gråhäger vid sjön.

Kenneth Sjögren bokade en 6-veckors resa till Australien för att befria sig från de svenska kvaltävlingarna inför melodifestivalen.

Men nu visade det sig att Australien också deltar i den Europeiska schlagerfestivalen, hur nu detta går till, så Kenneth passade på att avnjuta och rösta på de Australiska bidragen.

Tommy Eriksson lämnar Järvafältet för att flytta ut på ”bystan”. Och då inte till Fysingen, som varit Tommys favoritlokal under de senaste åren, utan till Vätternrundans start- och målplats. Vännen av ordning förväntar sig därför att Tommy inom kort byter ut kikaren mot en ny cykel, kanske en lyxmodell med inbyggd dragrätt och givetvis en härligt konstant medvind.

några svindelbefriade JOKare fått för sig att **bygga något som kan liknas vid ett nytt fågeltorn** ute på det gamla flygfältet.

För att tornet ska hinna bli klart till höstens sträckräkning behövs emellertid ännu fler frivilliga byggare.

Thomas Molanders bild ovan visar att duktiga längdhoppare utan anlag för svindel har företräde.

Bilden visar dessutom på det spännande arbetsplatsförhållandet med massor av frisk luft, vilket ingår som en generös arbetsförmån.

morgonen efter att **Kjell Sahlberg** kommit hem från en skådarresa till Madagaskar upptäckte han en bulbyl sittande i ett äppelträd utanför sitt köksfönster.

Vännen av ordning höjer genast på ögonbrynet och undrar hur nu detta gick till.

Missade tullen på Arlanda att kolla Kjells bagage?

Nu väntar vi bara på att Kjell ska larma ut någon häftig endem från Madagaskar i sin trädgård.

Björn Wester infört en standardfödelsedagspresent till sina vänner, vilket kan tyckas som mycket praktiskt. Och Björns mycket omsorgsfullt utvalda gåva är naturligtvis den populära boken om bärfisar, en bok som ingen kan vara utan.

Nu undrar alla vad Björns vänner ger honom i present när han fyller år. Det ryktas om det kan vara den mycket spännande boken om en dyngbagges vardag, givetvis innehållande massor med saftiga närbilder.

när **Lasse Imby** besökte bilprovningen fick han veta att hans bil är utrustad med dragkrok. En fullständig överraskning för Lasse, som samtidigt fick veta att dragkroken var i så dåligt skick att den inte ens klarade av att bogsera en långtradare, inte ens en i allra minsta leksakstorlek.

Åke Jernberger valde bort melodifestivalens ”andra chansen”, för att istället åka till Hjorthagen och avnjuta och larma ut en skönsjungande berguv. En given vinnare om han ställt upp i ”andra chansen”.

när **Hasse Ivarsson** visade upp sin gamla Volvo på bilprovningen utbrast bilprovaren ”Vilken pärla!” Eftersom det ryktas att bilprovaren var en kvinna, undrar vännen av ordning vad hon egentligen åsyftade. Var det bilen eller Hasse som utropades vara en pärla?